

med 13 Mars Alderen; men fra Tilsynets Side ses det vistnok adskillige Steder meget gennem Gindre med Opfyldelsen af den Betingelse, det er stillet, at Børnene for at kunne udskrives med 13 Mars Alderen skulle være mellem de første og bedst Underviste, saa at de kunne undværes videre Undervisning fra Skolens Side. Denne Henvendelse er i Dvrigt ledsaget med en Bemærkning om, at det ogsaa er tvivlsomt, om det har Loven for sig, hvilket jeg ikke tør svare for, om det har eller ikke har — dette, saaledes, at forforte Skoletiden paa denne Maade —, men henstiller i det til den nævnte Ministers Opmærksomhed.

Vi have ogsaa faaet en Lov af 8de Marts 1856. Men denne angaar især Skolens Tilsyn, ydre Forhold og Lærernes Stilling samt deres Udnævnelse og indfører ganske vist en Forbedring i Lærernes Aar, som jeg paa Lærestandens Vegne meget paafjønner, og jeg tror ogsaa, at den var meget nødvendig for den Tid, da den blev givet, ligesom den ogsaa paafjønnes rundt omkring i Landet. Loven befatter sig ogsaa med andre af Skolens ydre Forhold, med Bygningernes forsvarlige Størrelse og gode Indretning, hvad der jo ogsaa er en Betingelse for, at Skolen kan virke til fuld Nytte. Derimod befatter den sig ikke meget med Skolens indre Forhold, den egentlige Skoleundervisning. Den giver kun Bestemmelse om, at Skolen ikke maa overfyldes, idet den sætter Grænse for, hvor Mange der maa befinde sig i Skolen, og for at lette Opførelsen af nye Skoler indrømmes der, at yngre Børn kunde undervises af ueraminerede Lærere eller Lærerinder, en Bestemmelse, som jeg tror burde benyttes mere, end den bliver. Men, som sagt, Skolens egentlige Anliggende, Undervisningen, befatter den sig ikke videre med. Som sagt, indførte den en virkelig Forbedring i Skolernes Stilling, idet man jo maa indrømme, at uden Lærernes ordentlige Underhold og nogenlunde taalelige Livsvillkaar vil det ikke være muligt for dem at udføre Skolens Gjerning forsvarlig. Der er ligeledes udkommet Bestemmelser om Lærerinders Ansættelse, først for Kjøbenhavns Vedkommende en kongelig Resolution af 4de November 1859,

som ogsaa er bleven saa rigelig benyttet, at jeg tror, den snart har naaet Grænser for en hensigtsvarende Anvendelse; men jeg tror dog, at i vort Naboland Sverrig, hvorfra man har taget Forbilledet, er det blevet endnu yldigere anvendt. I Dvrigt mener jeg, at Lærerinder ere fuldstændig paa deres Plads, i det Mindste i enhver Pige-skole, og at de ikke godt kunne undværes der, men bør foretrakkes for Lærere. Jeg medvirkede derfor ogsaa, saa vidt jeg formaaede, og gav med Glæde min Stemme til den Lov, der udkom under 29de Marts 1867 om Lærerinders Ansættelse i det øvrige Land udenfor Kjøbenhavn; men paa Landet tror jeg omvendt, at denne Bestemmelse er bleven temmelig lidt benyttet; i alt Fald kunde jeg ønske den mere benyttet netop paa Landet, saaledes at, hvor der skal ansættes 2 Lærere til een Skole, der herefter i Reglen maatte blive valgt en Lærerinde i Stedet for den anden Lærer. Det er imidlertid kun et Punkt, som jeg tror bør medtages, at man sørger for at faa Kvinden med til at undervise Pigebørnene, i hvis Tankegang hun upaatvivselig meget bedre kan sætte sig ind, og det gjælder jo dog ved enhver Undervisning om, at Læreren kan sætte sig paa Elevernes Standpunkt for desto bedre at kunne lede og paavirke dem og drage dem op til noget Højere. — Skolevesenets Ordning blev ogsaa berørt i Loven af 6te Juli 1867 om Landkommunernes Styrelse, idet der ved denne Lov navnlig skete Forandring i Skolekommissionernes Sammensætning, og Skolevesenet i Almindelighed blev da ogsaa omtalt ved Forhandlingerne om denne Lov, ligesom det i det Hele taget har været et Særkjende for Folkethinget, at hver Gang man her i Thinget er kommen til at omtale Skolesagen, har den altid valet megen Deltagelse og Opmærksomhed, hvad der viser os, at den har Thingets saavel som hele Folkets store Interesse for sig, og det er jo Noget, som ogsaa har vist sig ved de mangfoldige Lærer- og Skolemøder, der ikke alene i de senere Aar, men i mange Aar tilbage ere blevene afholdte trindt omkring i Landet. Jeg har ved at se tilbage paa sidstnævnte Forhandling mærket mig en Udtalelse, der saaldt fra den nærværende Første-minister, hvilken findes i Folkethingstidenden,